

Finans Danmarks bemærkninger til vismandsrapporten, maj 2024

Konjunktursituation og finanspolitik

Finans Danmark deler grundlæggende formandskabets vurdering af den aktuelle konjunktursituation. Det gælder også, at risikobilledet fremstår mere balance-ret end længe. Vi vurderer således, at beskæftigelsen meget vel kan udvikle sig stærkere end i formandskabets prognose, hvilket sammen med udsigten til for-nyet reallønsfremgang vil understøtte den indenlandske efterspørgsel. Omvendt kan udmøntningen af de geopolitiske risici trække i den modsatte retning, lige-som man heller ikke kan udelukke, at vi stadig har kontraktive effekter af rente-stigningerne til gode.

Samlet set er Finans Danmark enig med formandskabet i, at der er behov for en stramning af finanspolitikken; rådet om at holde igen med udmøntningen af det finanspolitiske råderum virker i den sammenhæng fornuftigt.

Finans Danmark er desuden enig med formandskabet i, at man i tilrettelæggel-sen af finanspolitikken bør se bredt på konjunkturindikatorerne med særlig vægt på arbejdsmarkedet – dette understreges af den markant øgede betydning af merchanting og processing for dansk værditilvækst samt de store kvartalsvise ud-sving i BNP-opgørelserne, som i vidt omfang synes at have teknisk karakter. Vi be-mærker i den forbindelse, at vi ikke kan genkende billedet af et markant fald i produktiviteten i den finansielle sektor.

Vi kvitterer for formandskabets diskussion af udviklingen i den naturlige (eller neu-trale) rente. Vi undrer os dog over, at diskussionen udelader vægtige forsknings-bidrag, som argumenterer for, at det estimerede fald i den naturlige rente i 2000'erne og 2010'erne var overvurderet eller i hvert fald overfortolket, bl.a. fordi afkastet på privat realkapital ikke fulgte med faldet i den sikre rente på stats-gæld – tværtimod har den private kapital afkast været omtrent uændret, som formandskabet selv omtalte i sin rapport i efteråret 2019. Det kan tale for, at sandsynligheden for et fremtidigt renteniveau omkring eller under nul kan være begrænset. Tematikken kunne med fordel belyses yderligere og mere balance-ret i kommende rapporter fra formandskabet.

Erhvervsstøtte og særskatter

Finans Danmark er grundlæggende enig med formandskabet i, at selskabsbe-skatning i udgangspunktet bør være neutral, så der gælder samme beskatnings-forhold i alle brancher. Vi kunne have ønsket os, at formandskabet havde lagt

**FINANS
DANMARK**

Notat

Dok. nr. FIDA-1103152017-80-v1
Kontakt Niels Arne Dam

større vægt på dette sunde princip, da man indførte en særskat på finanssektoren for at kunne finansiere ordningen for tidlig pension uden at fremføre økonomiske argumenter for en sådan særskat.

Klimapolitik og erhvervsstøtte

Landbruget skal omstilles til en klimamæssigt mere bæredygtig produktion, og Finans Danmark finder det afgørende, at dette sker ved en model, som understøtter den bæredygtige omstilling af landbruget, men som også er økonomisk bæredygtig for erhvervet. Vi opfordrer derfor til en balanceret tilgang, der sikrer en tilstrækkelig omstillingsperiode og reel mulighed for, at dansk landbrug fortsat kan være konkurrencedygtig. Det er samtidig af afgørende betydning, at landbruget når i mål med indsatsen med at udtage lavbundsjord, ligesom det er vigtigt at have fokus på de teknologiske udviklingsmuligheder for mere bæredygtige biologiske processer.

Formandskabet foreslår en højere beskatning af landbrugsjord ved at udfase den særlige ordning om landbrugets produktionsjord, kendt som bondegårdsreglen. Finans Danmark mener, at det er meget vigtigt, at den bæredygtige omstilling af landbruget sker på en måde, som er økonomisk bæredygtig for erhvervet. Det er på den baggrund ikke hensigtsmæssigt at foreslå en stramning af beskatningen af landbrugsjord ved ændringer af bondegårdsreglen, mens landbruget er ved at blive underlagt en CO₂-afgift, der også vil kunne påvirke værdien af landbrugets produktionsjord og erhvervets økonomiske bæredygtighed.

Danmark er et land, som er særlig udsat for ekstreme vejrbegebenheder, der f.eks. medfører voldsomme mængder regn og en markant stigning i havniveauet eller i grundvandet som følge af klimaforandringerne. Finans Danmark støtter formandskabets anbefaling om, at der nedsættes et ekspertudvalg med viden om forsikring og kystbeskyttelse, som kan se nærmere på de gældende ordninger om stormflodsordningen og kystbeskyttelse.

Arv og arbejdsudbud

Formandskabet fremlægger en analyse af sammenhængen mellem arv og arbejdsudbud hos arvemodtagerne, der indikerer, at arbejdsudbuddet kan blive reduceret hos arvemodtager. Formandskabet anbefaler bl.a. med det udgangspunkt, at ministerierne indregner en indkomsteffekt på arbejdsudbuddet af ændringer i boafgiften, som svarer til effekten, der anvendes ved ændringer i personfradraget mv.

Notat

Dok. nr. FIDA-1103152017-80-v1

Finans Danmark vurderer, at det – trods analysernes usikkerhed – kan være rimeligt at indregne en sådan indkomsteffekt af ændringer i boafgiften, hvis der samtidig indregnes en traditionel modsatrettet substitutionseffekt. Den skal afspejle, at forhøjelser af boafgiften reducerer gevinster ved og derved incitamentet til at foretage kapitalopbygning. Det gælder både erhvervsmæssige og finansielle aktiver.

Finans Danmark noterer sig, at formandskabet – trods enkelte tilløb – ikke belyser sammenhængen mellem boafgift og gevinsten ved kapitalopbygning. Formandskabet nævner dog, at "*[d]et er derfor sandsynligt, at arvebeskatning forvrider opsparingsadfærden, men i mindre omfang end almindelig kapitalbeskatning, jf. OECD (2018) og Dansk økonomi, forår 2019*". En sådan konklusion kan være et godt udgangspunkt for at fastlægge en substitutionseffekt, som giver mulighed for på balanceret vis samtidig at anvende en indkomsteffekt fra boafgiften.

Notat

Dok. nr. FIDA-1103152017-80-v1

Skatter og arbejdsmarkedsdeltagelse

Formandskabet gennemgår i sin analyse af skattesystemets effekt på arbejdsmarkedsdeltagelse de nyligt opdaterede regneprincipper for deltagelseseffekter ved skatteændringer, som de økonomiske ministerier har offentliggjort den 13. maj 2024. De opdaterede regneprincipper indebærer, at adfærdsparameteren er opjusteret fra 0,1 til 0,15.¹

Indregning af deltagelseseffekter er helt centrale, når konsekvenser af (skatte)politiske forslag skal vurderes, og Finans Danmark vil derfor gerne kvittere for en god og grundig gennemgang af det teoretiske og empiriske grundlag for indregning af deltagelseseffekter.

Formandskabet finder, at vurderet alene ud fra de empiriske resultater indregner ministerierne en for lille adfærdsparameter, idet der nævnes to konkrete studier, som estimerer en adfærdsparameter på mellem 0,2 og 0,3. I den forbindelse bemærker Finans Danmark, at det er vigtigt, at man ikke undervurderer størrelsen af økonomiske incitamentet.

Finans Danmark mener i den sammenhæng, at det er ærgerligt – og øger usikkerheden – at det nuværende empiriske grundlag er spinkelt, hvorfor vi bakker op om formandskabets anbefaling om, at det empiriske grundlag bør forbedres. Dermed kunne den mulige undervurdering af deltagelseseffekten forhåbentlig

¹ Fortolkningen bag adfærdsparameteren er, at hvis nettokompensationsgraden falder med 1 procentpoint, så stiger beskæftigelsesfrekvensen med 0,15 procentpoint.

afklares. Nye empiriske undersøgelser bør, som formandskabet nævner, også fokusere på en opdeling af den samlede deltagelseeffekt i indkomst- og substitutionseffekter.

Notat

Dok. nr. FIDA-1103152017-80-v1

